

XIV.

Betænkning

over

Udkast til Lov angaaende Tørvemosers Udskiftning, m. B.

(Afgiven af Landstingets Udvalg.)

Udvalget er enigt i den Grundanskuelse, hvorpaa Lovudkastet hviler, nemlig: at det ligesaa vel er ønskeligt og hensigtsmæssigt at have Fællesskabet, naar dette gælder Tørvemoser, som naar det gælder andre Grundstykker, og at Moserne derfor ikke længere bør være undtagne fra den for al anden Jordfællesskab gældende Regel, hvorefter enhver Lodtager i Fællesareal kan fordrø sig sin Andeel særskilt udlagt. Det har sølgelig et heller været Udvalget tvivlsomt, at Regjeringen har havt god Føie til at fremkomme med sit Forslag, og man har i det Hele taget maattet billige de samme ledsagende Motiver, der kun have fremkaldt nogen Meningsulighed, forsaavidt de gaae ud paa den Slutning: at Udskiftningen blandt Andet netop vil tjene til at conservere de for mange Egne høist vigtige, om ikke uundværlige Tørvemoser. Flere have nemlig anseet denne Slutning for at være noget usikker og det kan formeentligen heller ikke nægtes, at en hensigtsmæssig og økonomisk Afbenyttelse lettest lader sig ordne og overholde under Fællesskab, især forsaavidt angaaer saadanne Moser, hvori de enkelte Lodtagere ved Udskiftningen kun kunne erholde meget smaa særlige Parter. Dette Hensyn har man imidlertid dog ikke troet at burde tillægge nogen overveieende Betydning, idet man er gaaet ud

fra, at Regelen vil være, at den Enkeltes Part kan erholde en Størrelse, der muliggjør en fornuftig og hensigtsmæssig Behandling, at dette netop især vil være Tilfældet i de Egne, for hvilke Tørvemosernes Conservering er af størst Vigtighed, og at man ikke for enkelte Undtagelses Skyld bør formene Nogen Udgang til den naturlige i Almindelighed gavnlige, ubelukkende Raadighed over hans Eiendom.

Et andet Spørgsmaal var det, om der fra statsøkonomiske Hensyn kunde hentes Grunde for at paabyde en vis offentlig Control med Tørvemoserne, i Lighed med, hvad der gælder for Stovene i Danmark, men, skjøndt Udvalget erkjender, at en sliq Control mulig kunde stifte Nytte paa sine Steder, antager Samme dog ikke, at der efter den Gang, Udviklingen har taget, kan være tilstrækkelig Føie til at indføre en Foranstaltning, der strider imod Nutidens Begreber og i mange Tilfælde vilde blive byrdesuld og fortrædige for vedkommende Ciere.

Med Hensyn til de enkelte Paragrapher skal Udvalget dernæst fremsætte følgende Bemærkninger.

ad § 1.

Da det formeentlig ikke er nødvendigt at betegne det Fællesskab, der berettiger til at